

PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Semi-weekly Newspaper in Canada. Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

LIAUDIES BALSAS
Kanados Lietuvių Du-ryk Savaitinis Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Spaudos Draugijos Kanadoje. P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Nr. 462

PENKTADIENIS, RUGPIŪČIO (AUGUST) 23, 1940, TORONTO, ONTARIO

M E T A I X

PER DVYLIKA MĖNESIŲ 300,000 KANADOS JAUNIMO BUS PRALAVINTI VARTOT GINKLA

Pirmoji Klasė Bus Pašaukta Spalio Mėnesį

OTTAWA, Rugpiūčio 22. — Kiek galima spėti iš registracijos, tai Kanadoje yra 1,000,000 vyrų, tarp 21 ir 45 metų amžiaus, tinkamų militariniam lavinimui.

Iš to skaičiaus 300,000 jaunuolių bus pralavinti vartoti ginklą bėgyje 12 mėnesių, pradėdant spalio mėnesį.

Kas mėnesį bus šaukiama po 30,000 jaunuolių, be šeimynų, kariškam lavinimui. Lavinimas tęsis 30 dienų. Pirmuosius paleidus bus šaukiama vėl 30,000. Taip kartosis kas mėnesį.

Manoma, kad pirmieji metais bus šaukiama tik pavieniai, nuo 21 iki 45 metų amžiaus.

Ši kariuomenė užjūrin nebus siunčiama. Jos užduotis bus būti pasirėngusiai ginti Kanadą atsitikime kokio užpuolimo.

Užjūrin bus imami tik savanoriai. Be abejoj, bus priimami savanoriai ir tie, kurie leis į aukščiausiai minėtą kariuomenę-miliciją, jeigu tik kas norės vykti į užjūrį. Bent kiek prasilavinę bus dar ukvačiau imami, negu visai nesilavinę.

Lavinimas įvyks kaip galint arčiau gyvenamųjų vietų.

Iš Karo Belaisvių Stovyklos Pabėgo Vokietis Karininkas

Ontarijos provincijos policija pranešė, kad naktį iš pirmadienio į antradienį iš karo belaisvių stovyklos pabėgo vienas buvęs Vokietijos laivyno karininkas W. Koche. Belaisvis buvęs jaunas, 28 metų amžiaus vyras, tvirtu kūno sudėjimo, gerai kalbantis angliškai.

Jis pabėgo per iškastą tunelį, 100 pėdų ilgumo, iškastą nuo belaisvių valgyklos pro namo apačią, kuriame buvo stovyklos sargai. Nuo tunelio už šimto jardų surado to belaisvio drapanas numestas ant žemės. Iš to suprantama, kad kas nors jo toje vietoje ir sutarė laiku laukė ir pagelbėjo pabėgti. Taipgi liko surastas radio aparatas, kuriuo, manoma, jis turėjo susisiekti su išlaukiniais nazių draugais.

Prieš tai, praėitą šeštadienį buvęs pabėgęs kitas belaisvis, peršokdamas per tvorą, bet po 10 valandų ieškojimo, jis liko surastas pasislėpęs kukurūzų darže.

Policija mano, kad tuo tuneliu belaisviai planavo masinį pabėgimą ir kad čia Kanadoje laisvėje yra nazių draugai, penktakolonistai, kurie jų pabėgimui gelbsti.

Vedamas nuoseklus pabėgėlio ieškojimas ir nazių veikimo tyrimėjimas.

OTTAWA, Rugpiūčio 22. — Karališkoji Kanados policija suėmė ant tilto Montreale žmogų, kuris, manoma, yra vokietis, peireitą pirmadienį pabėgęs iš karo belaisvių kempės.

PIRMOSIOS MILŽINIŠKOS DARBO LIAUDIES MANIFESTACIJOS įvykusios Kaune, birželio 24 dieną, vaizdas. Vaizdo viduryje matomi Stalino, Justo Paileckio ir Vorošilovo vaizdai. Mitinge Petro Vileišio aikštėje dalyvavo 70,000 žmonių, eisenoje prie Liaudies Vyriausybės rūmų ir Sovietų Sąjungos atstovybės dalyvių skaičius, kaip sprendžiama, padidėjo iki 100,000.

Lietuvos Mokytojai Suvažiavę Svarsto Švietimo Reikalus

KAUNAS. — Darbo unijos ir švietimo ministerija rugpiūtyje sušaukė mokytojų suvažiavimą iš visos Lietuvos. Suvažiavimas atsidarė rugpiūčio 14 d. Sportų Salėje, didžiausioje svetainėje Kaune.

Suvažiavime dalyvauja kaip 10,000 mokytojų iš visų Lietuvos kampų.

Suvažiavimą atidarė švietimo ministeris Antanas Venclova. Savo kalboje jis pabrėžė naujus švietimo uždavinius, kuriuos turės išspręsti apšvietos darbuotojai Socialistinėje Tarybų Lietuvoje. Venclova atžymėjo, kad reikės išvystyti lietuvių kultūrą, kurios pavidalas bus tautinis, o turinys tarptautinis.

Šiam didiam Lietuvos mokytojų suvažiavimui buvo išduotas raportas, kokį darbą mokytojai Tarybinėje Lietuvoje turės atlikti, idant ir visus suaugusius žmones išmokyti skaityti ir rašyti.

Suvažiavimui taipgi buvo išdėstyta, ką sako Leninas ir Stalinas apie pradinės mokyklos mokytoją ir socialistinius švietimo pamatus mokyklose.

Visi dešimt tūkstančių mokytojų su giliausiu žingeidumu klausėsi tų raportų.

Lietuvoj Organizuojasi Greitadarbiai

KAUNAS. — Darbo unijų aktyviai veikėjai čia rugpiūčio 17 d. sušaukė konferenciją. Joje dalyvavo 330 atstovų nuo 28-nių Kauno darbo unijų.

Konferencija priėmė rezoliuciją, kurioje šaukia visas darbo unijas smarkiai dirbti pramonėje, ir tapti stachanoviečiais greitadarbiais.

Si Kauno darbo unijų konferencija taipgi nutarė šaukti darbininkų susirinkimus kiekviename Lietuvos fabrike ir dirbtuvėje dēlei darbo pasmarkinimo pagal moksliškas Stachanovo taisykles. O jas vartojant, darbininkai kur kas daugiau atlieka darbo ir nenuvargsta labiau, negu dirbant senovišku būdu, "kaip papuolė."

164,179 Lietuvos Bežemiai ir Mažžemiai Prašo Žemės

KAUNAS. — Tarybinės Lietuvos žemės komisija praneša, kad iki rugpiūčio 12 d. buvo užbaigtas sužiūrėjimas 30,350 ūkių, kuriuos paliečia žemės pertvarkymai, daromi Socialistinės Lietuvos vyriausybės.

Iki šiol vyriausybė gavo 164,179 prašymus nuo bežemių ir mažžemių duot jiems žemės.

Apskričių komisijos ištirs ir apsvartys visus tokius prašymus iki rugpiūčio mėnesio 16 dienos.

BULLITT SUSILAUKĖ SENATORIŲ KRITIKOS

WASHINGTON. — Del pasakytos savo kalbos, buvęs Jungtinių Valstijų ambasadorius Francijai, W. C. Bullitt, susilaukė aštrios kritikos. Bullitt Philadelphiaj pasakyoje kalboje tvirtai agitavo už skelbimą Jungtinėse Valstijose mobilizacijos ir suteikimą Anglijai karo laivų.

Del tos jo kalbos sukilo senatoriai. Jie kaltina Bullitt, kad jis ta savo kalba tiesiogiai agitavo Jungtines Valstijas stoti į karą, kas visai nepritikę kaip diplomatai daryti.

Italai Koncentruoja Savo Kariuomenę Prie Graikijos

ITALAI VĖL BOMBARDAVO GIBRALTARO TVIRTUMAS

GIBRALTARAS, Rugp. 22. — Gibraltar autoritetai pranešė, kad Italijos orlaiviai vėl bombardavo Gibraltarą, bet militarinės žalos nepadarė. Bombarduotojai neteko vieno orlaivio.

Tai esąs pirmas orlaivis numuštas Gibraltar kanuolėmis nuo šio karo pradžios.

Naziai Bombarduoja Angliją Oro Torpėdomis

LONDONAS, Rugpiūčio 22. — Pastarajame Anglijos bombardavime naziai panaudojo oro torpėdas — tai bombos, kurias varo tam tikri propeleriai.

Torpėdinės bombos esą daug žalingesnės. Jos nukrisdamos išmuša net 30 pėdų gilumo duobę. Šalia tų bombų, vokiečiai taipgi naudoja staigiančias bombas.

Tokiomis bombomis vokiečiai bombardavo visą rytinę Anglijos dalį.

Anglai atsimokėdami vokiečiams, smarkiai ir pasekmingai bombardavo Vokietiją, sako komunikatas, padarant vokiečiams didelių nuostolių.

ATENAI, Rugpiūčio 22. — Čia patirta, kad Italija atakuodama Graikiją, būk del "persekiojamų albanų" rimtai pradeda grūmoti, savo kariuomenę koncentruodama Albanijoje prie Graikijos rubėžiaus. Ypatingai smarkią ataką prieš Graikiją Italija pradėjo po to, kai prie Graikijos rubėžiaus kažin kas nužudė vieną albanų nacionalistų vadą D. Hoggia.

Pasėkoje tų iš Italijos pusės grūmojimų Graikijoje vyksta daug pasitarimų. Graikijos premjeras Metaxas tariasi su Italijos pasiuntiniais, tariasi su Graikijos kariuomenės vadais. Taipgi Graikija veda pasitarimus su Turkija ieškodama jos užtarmo ir pagalbos, jeigu Italija ją užpuolė.

Eina gandai, kad Turkija ruošiasi Graikijai p a d e t i, prie to esą ją padrasino Sovietų Sąjunga. Esą Turkija taipgi darbuojasi, kad gautų Sovietų užtarmą ir sudarius Graikijos-Turkijos-Sovietų apsigynimo bloką prieš agresiją Balkanuose.

Ant kiek tie gandai teisingi, nežinia. Nei viena valstybių to oficialiai nepatvirtino.

Šiomis dienomis Graikijos kariuomenės vadai turėjo pasitarimą su Sovietų Sąjungos militariniais ekspertais, sąryšyje Italijos-Graikijos įtempimo.

Bulgarija Gauna Dalį Dobrudžios

BUCHAREST, Rugpiūčio 22. — Oficialiai rateliai praneša, kad Rumunija sutiko atiduoti Bulgarijai Caliakrą, pietinį Rumunijos pakraštį prie Juodųjų jūrų.

Už tai Bulgarija turėsianti pasiimti visus bulgarus iš tos Dobrudžios dalies, kuri lieka po Rumunija. Rumunai taipgi būsiai iškelti iš Caliakros.

Belikę susitarti tik del pačių smulkmenų.

LONDONAS, Rugpiūčio 22. — Anglijos apskaičiavimu, vokiečiai nuo karo pradžios neteko 9,654 orlaiviu.

Trockij Nudėjo Jojo Draugas Del Merginos

MEXICO CITY, Rugpiūčio 22. — Jacques Mornard van der Dreschd smūgis peiliu į galvą Leonui Trockijui pasirodė buvo mirtinas. Nors buvo padarytos dvi operacijos, tačiau jo gyvybės nepavyko išgelbėti — praėitą naktį mirė.

Prieš Mirsiant Leonas Trockis išstėnėjęs, kad jį nužudė "veikiausiai" Ogpu, slaptoji Sovietų Sąjungos policija, bet faktai kalba visai kitaip.

Pas asasiną rastas laiškas — deklaracija, francūzų kalba, sako, kad jis buvo susipykęs su Trockiu, kuomet pastarasis norėjęs priversti jį vykti į Sovietų Sąjungą sabotažo organizavimui.

Prie to, deklaracija sako, kad ji nutarė nužudyti Trockį už tai, kad Trockis dėjęs visas pastangas, kad neleistų jam apsviestu su Sylvania Ageloff, brooklyniete, kuri juos abu supažindinusi.

Miss Ageloff sutikusi Van der Dreschdą du metai atgal Paryžiuje. O jos sesuo buvusi Trockio sekretorė.

Trockio nužudytojas esąs kilęs iš Irano, Belgijos diplomato sūnus.

Leonas Trockis prieš mirtį pareiškė, kad ketvirtas "internacionalas vistiek laimės."

Italai Nepatenkinti Ir Vaitoja Po Karo Priespauda

ROMA. — Romoje labai aiškiai patėmijama žmonių nuovargis ir nepasitenkinimas karo priespauda. Žmonės atvirai ir plačiai kalpa (žinoma, ne viešai) apie karo sunkumus ir kad Musolinis juos yra apvykęs.

Karo avantiūry pravedimui Musolinis žmonėms daug ko yra pažadėjęs, bet žmonės sulaukė tik dar didesnės priespaudos, didesnių mokesčių, maisto pabrangimo ir jo trūkumo. Nors maistui Italijoje dar nėra įvestos kotelės, bet jo trūkumas yra labai jaučiamas, pabrangęs. Zuvys, kurios visados Italijoje buvo pigiausios, dabar retai kur gaunamos. Del esančio vandenys pavojaus sumažėjo žuvavimo darbai ir todėl žvejai ne tik liko be darbo, bet ir alkani.

Žmonės tuo visu yra labai nepatenkinti, bet fašistinė vyriausybė mažai kreipia į žmones dėmesio ir savo avantiūras tęsia toliau.

Tuo tarpu italų spauda daugiausiai yra užsiėmusi Jungtinių Valstijų atakavimu ir ta tema daugiausia rašoma.

WARDHA, Indija, Rugpiūčio 22. — Indijos Kongreso komitetas atmetė Anglijos pasiūlymą duoti Indijai dominijos teises po karo.

Jis reikalauja pilnos nepriklausomybės ir tuojaus.

OTTAWA, Rugpiūčio 22. — Virš 17,000 darbininkų dirba prie orlaivių ir jų dalių gamybos.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ prezidentas F. D. Roosevelt ir Kanados ministeris pirmininkas W. L. King po pasitarimo Ogdensburge. Jų pasitarimas įvyko laukuose, vagonė. Pasitarime dalyvavo ir Suvienytų Valstijų karo sekretorius Henry L. Stimson, kurs sėdi dešinėje. Pasitarimo rezultatai buvo paskelbti peritame numeryje.

Lietuvoje

IR MIESTŲ DARBININKAI PRASO ŽEMĖS SKLŪPŲ

Kaunas. — Liaudies Vyrriausybė paskelbė, kad visoje Lietuvoje didžiausia norma valstybinį žemės fondą aprūpinti žeme bežemiams ir mažžemiams valstiečiams — pasipylė prašymai žemei gauti. Žemės prašo mažžemiai valstiečiai, visi žemės neturį darbininkai ir kt. Daugelis didesnių miestų darbininkų nori gauti žemės arti miestų, nors ir nedidelius sklypus, kur galėtų pasistatyti namelius.

Žemės ūkio Rūmai šiais metais pašalpas duos tiksliai tiems ūkininkams, kurie turi žemės ne daugiau, kaip 30 ha.

Kauno Elektros Stotis Tikrų Šeiminių Rankose

Kaunas. — Kauno elektros stotyje dirba apie 200 darbininkų, kurie šiuo metu virsta tikraisiais stoties šeimininkais. Stoties komisari paskirtas drg. Dorošukas, kuris stotį perima kartu su sudaryta perėmimo komisija iš drg. Miliukščio, Ka-

Stočiai perimti iš darbininkų sudarytos grupės, kurioms vadovauja vienas ar kitas komisijos narys.

Stočiai perimti iš darbininkų sudarytos grupės, kurioms vadovauja vienas ar kitas komisijos narys.

BUS PERTVARKYTA IR LIETUVIŲ KALBOS RASYBA

Kaunas. — Reikiant skubiai pertvarkyti lietuvių kalbos rašybą, Švietimo Ministeris tam reikalui sudarė tokią komisiją: a. pirmininkas — Žuigžda Juozas, b. nariai: — 1. Skardžius Pranas, 2. Korsakas-Radzvilas Koštas, 3. Jonikas Petras, 4. Ambraška Jurgis, 5. Zimanas Henrikas ir 6. Rūkas Antanas, c. sekretorius — Rainys Juozas. Komisijai pavedė perreformuoti lietuvių kalbos rašybą didžiausio palengvinimo prasme ir kiek galint greitesniu laiku.

Sklandžiai Vyksta Pramonės Nacionalizavimo Darbai

Kaunas. — Pramonės nacionalizacijos darbas vyksta nepaprastai sklandžiai ir greitai. Darbininkų masės rodo didelį entuziazmą, susiklausymą ir drausmę. Perimtuose fabrikuose ir įmonėse žymiai didėja darbo našumas. Jokių susitrukdyimų nebuvo pastebėta. Darbininkai ir tarnotojai dirba labai noriai.

Lankant fabrikus ir iš šalies žiūrint į jų komisarių bei komisijų darbus dažnai tenka nusistebėti: iš kur atsiranda tiek jėgų ir sugebėjimų pas tuos paprastus darbo žmones, kurie per ilgą buržuazinį laikotarpį buvo laikomi akloje tamsoje? Iš kur atsirado tiek energijos dirbti neįprastą darbą per naktis be miego ir jokio poilsio? Pas tuos valstybės įgaliotinius — atsakingus komisarus bei komisijų narius tokiais klausimais netenka teirautis. Jų džiūgus, energingi veidai sako, kad tą visą darbą jiems atlikti labai lengva, nes tuo darbu jie įvykdė paskutiniuosius troškimus, izoliuoja visų Lietuvos darbo žmonių turtą nuo tų, kurie tą turtą apėrė išdidžiomis poniškomis akimis žiūrėjo į badaujančius liaudies žmones. Todėl, tiems garbinamiems troškimams įvykdyti nie-

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS PRIE TAUTININKŲ ĮSTUMTOS Į NEIŠBRENDAMAS SKOLAS

Kaunas. — "Lietuvos Žinios" žinijo miestų gatvėmis, darbo patiekia duomenų apie Lietuvos savivaldybių sunkų palikimą. Savivaldybės prie nuverstojų režimo buvo suspaustos ne tik politiška, bet ir finansinė jų būklė buvo labai sunki. Savivaldybių buvo belikęs tik vardas, o šiaip jau jos jokios galios nei reikšmės neturėjo, nes visas buvo įsakoma ir tvarkoma iš viršaus policinėmis priemonėmis. Valdžia varė tokią politiką, kad miestų ribose esančios didesnės įmonės mokesčių mokėjimo atžvilgiu būdavo atskiriamos nuo miestų.

Retą kurioje Europos valstybėje yra toks brangus autobusų susisiekimas, koks buvo Kaune; elektra, vanduo taip pat, nors šie dalykai yra pirmo būtinumo. Kai savivaldybės norėdavo kokius naujus darbus padirbti, statyti, miestus tvarkyti, tai jos buvo priverstos į skolas bristi. Todėl šiuandien Lietuvos savivaldybės turi net 47 milijonus 653 tūkstančius ir 100 litų skolų.

Kaunas. — Reikiant skubiai pertvarkyti lietuvių kalbos rašybą, Švietimo Ministeris tam reikalui sudarė tokią komisiją: a. pirmininkas — Žuigžda Juozas, b. nariai: — 1. Skardžius Pranas, 2. Korsakas-Radzvilas

Žymią dalį tos skolų pozicijos sudaro nuolintose Vilniaus miesto savivaldybės skolos — per 21 milijoną litų.

Sių metų pradžioje (ir dabar mažia tūra pasikeitę) Lietuvos savivaldybės turėjo skolų: pirmieji miestai (be Vilniaus) 12,391,400 Lt., apskričių savivaldybės 5,629,100 Lt., valscių — 5,996,500 Lt.; antraeiliai miestai

2,364,600 Lt. Iš viso 26,371,600 litų.

Praėjusiais metais pirmieji miestų skolos tesumažėjo tik 628,300 Lt., apskričių savivaldybių 345,600 Lt., o valscių savivaldybių skolos 621,900 litų padidėjo (356,500 lt. už beturčių gydymą) ir antraiečių miestų skolos padidėjo 346,400 litų. — 1939 m. pirmieji miestai naujai įsiskolino 9,205,100., o grąžino 9,833,400 lt. Apskričių savivaldybės 1939 m. naujai praskolino 3,117,100 Lt., o grąžino 3,462,700 Lt. Valscių savbės įsiskolino 2,502,500 Lt., o grąžino 713,500 Lt.

Visos šavivaldybės praėjusiais metais naujai įsiskolino 15,884,600 Lt. o grąžino 15,890,200 Lt. Vilniaus miesto, Vilniaus ir Svecnionelių apskr. savivaldybės bendrai turi skolų 21,281,500 litų. Be to, Vilniaus miesto savivaldybė skolinga užsieniui 9,528,000 litų.

Kūno Kultūra ir Sportas Tarnaus Masių Naudai

Kaunas. — Kūno Kultūros Rūmų direktorius V. Petronis apie reorganizuojamą Lietuvos sporto gyvenimą suteikė tokių informacijų: Iki šiol Lietuvos sportas nebuvo išplitęs, fizinė kultūra buvo apeleista, o ypatin- gai fizinis lavinimas buvo užmirštas ir apeleistas liaudies žmonių tarpe. Ateityje bus dedama daug pastangų eiti su sporto ūgdymu ir plėtimas liaudies masės. Kad tas darbas būtų sekmingesnis, bus palaikomi glaudūs ryšiai su Žemės ūkio ministerija (plečiant sportą jaunųjų ūkininkų organizacijose), su Krašto apsaugos ministerija (pakeliant sporto lygį Liaudies kariuomenėje), su Vidaus reikalų min-ja (įtraukiant į sportą milicijos, policijos ir kt. pareigūnų tarpe), su Darbo min-ja (įtraukiant į sportą per profesines sąjungas darbo žmones, steigiant sporto klubus ir t.t.), ir su Sveikatos min-ja, kuri prisidės kontrolės atžvilgiu. Ligšiolinės įvairios sporto sąjungos bus panaikintos, jų vietoje numatoma sudaryti atskiroms sporto šakoms komitetai, kurie numatomi sudaryti, paskirstant artimas sporto šakas tokiu tvarka: 1. futbolo, ledo rutulio ir rankinio, 2. krepšinio ir tinklinio, 3. bokso imtinio ir kilnojimo, 4. lengvosios atletikos, 5. buiravimo ir laivų sporto, 6. ledo, sniego ir pan. sporto šakos, 7. dviračių, 8. lauko ir stalo teniso, 9. plaukymo,

Didžiausia Molio Indų Dirbtuvė Lietuvoje

Viekniai. — 1932 metais Viekniausioje įkūrė didžiulę molio indų ir keramikos dirbtuvę. Įmonė augo ir jos gaminiai rado plačią rinką visoje Lietuvoje.

Šiuandien toje plačiai pastatytoje keramikos dirbtuvėje gaminami moliniai indai kaimui ir miestui: kaimui prastesni, praktiškesni, miestui — keramikos dirbiniai. Dirbtuvė gamina įvairių rūšių indus virtuvėms, servizus, vazas, pelenines, įvairių rūšių ir spalvų molinius kokičius ir kt. Dirbtuvė šiandien yra didžiausia Lietuvoje ir tokio keramikai molio sunku kur kitur rasti.

Teisingiausios Žinios Apie Lietuvą Telpa Liaudies Balse.

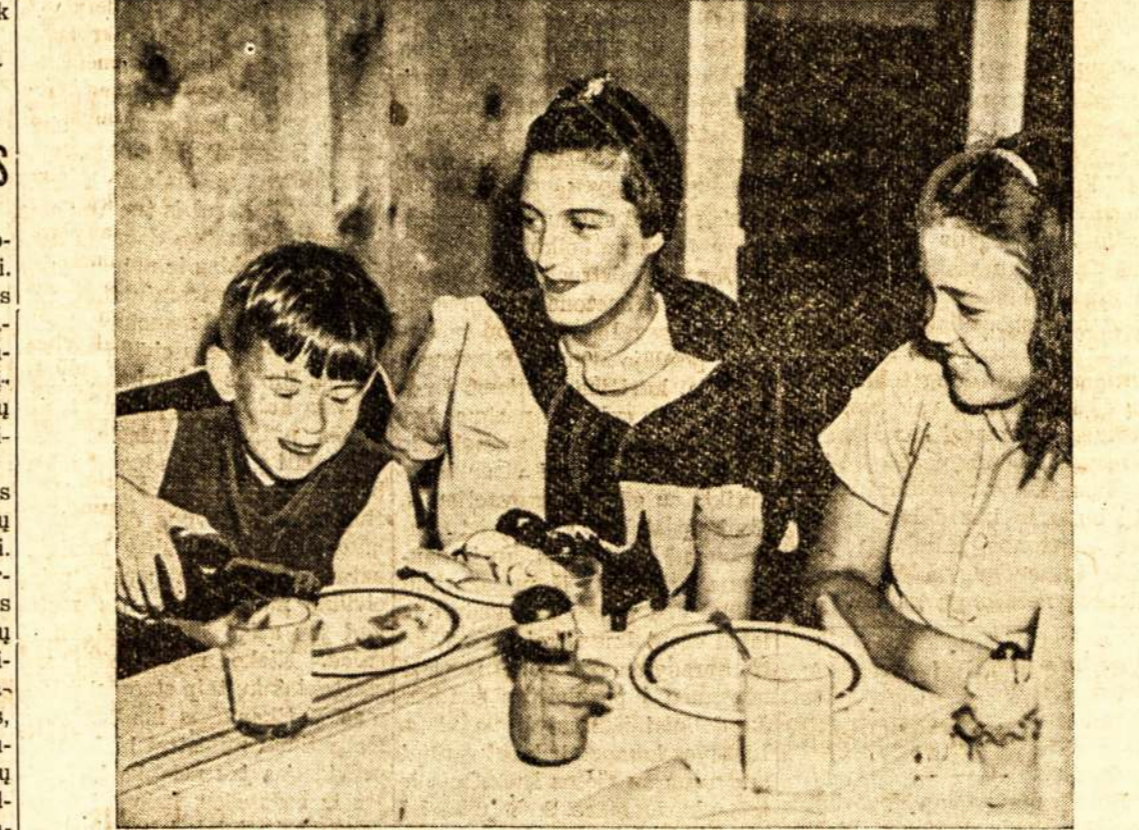
UŽDARYTŲ DRAUGIJŲ TURTAI GRAŽINAMI LIAUDIES MASĖMS

Kaunas. — Susikūrus Socialistinei Darbo Lietuvai, buvo uždaryta visa eilė senojo režimo proteguojamų, gavusių iš valst. ūkio finansinę paramą ir iš višuo- menės rinkusių aukas, kaip pavojingų valstybės tvarkai ir saugumui organizacijų. Vid. Reikalų ir Švietimo ministerijų sudaryta spec. komisija, išžiūrėjusi uždarytųjų organizacijų bylas ir esamą medžiagą, nusprendė, kad jų lėšos ir turtas, kaip surinktas iš liaudies masių, turi būti bent dalinai gražintas atgal plačiosioms liaudies masėms.

Tad Liaudies Kultūros Fondui perleidžiama 25 nuosimčiai visų nebeveikiančių organizacijų pinigų ir Ateitininkų sėdraugiu s-gos ir "Pavasario" vyrų ir mergaičių s-gų federacijos susi- ėlpimo fondo lėšos ir turtas. Tautininkų klubo ir krikšč.

darbininkų s-gos turtas perduodamas Liet. Komunistų Partijai. Liet. Katalikų mokytojų s-gos turtas ir lėšos — organizuojamai mokytojų profesinei sąjungai. "Jaunosios Lietuvos" ir įvairių "Pavasario" padalinių skaityklos ir bibliotekos Švietimo ministerijai.

Žydų sporto "Makabi" turtas ir lėšos — Lietuvos darbininkų ir tarnautojų sporto sąjungai. "Katalikų Veikimo Centro" turtas ir lėšos — Lietuvos Liaudies Pagalbos S-gai. Įvairių žydų draugijų, k.a. "Palestinos Įstai- gos" "Tiferet Bachurim," "Mazahirei Šabos," Rabinų s-gos, Palestinos žydų fondų, Žydų tautinio fondo, įvairių sionininkų organizacijų, "Hechalucio," "Tal- mud Toros," "Betar," "Brit Ha- chajal" ir "Mizrabi" turtas ir lėšos — Mažumų Biurui prie Lietuvos Komunistų Partijos.

DAUGELIUI GERAI ATMENAMO Austrijos premjero Dollfussio sūnus Rudy Dollfuss su savo seseria Eva (dešinėj) pietauja savo globėjos priežiūroje. Dollfussas buvo nužudytas austriškų nazių. Jie dabar randasi St. Andrews-by-the-Sea, N. B.

JACK LONDON RAUDONASIS MARAS (FANTASTINĖ APYSAKA)

(Tąsa)

Frutveily, pačioj gražiausioj miesto daly, mus vėl aplankė maras. Šį kartą jo auka tapo profesorius Fermidas. Parodęs mums ženklas, kad nieko nesakytume jo motinai, jis pasuko į šalį ir atsisėdo, visų apeleistas, ant vienu namų slenksčio. Aš, kiek atsilikęs nuo kitų, pamojavau jam ranka, atsisveikidamas. Naktį mums teko du kartu keltis ir keliauti toliau, kad nusikračiūsim mirusiais. Ryto metą mūsų buvo likę trisdešimt žmonių. Aš niekuomet neužmiršiu mūsų dekaną. Kai po pusryčių tęsėm kelionę, pas jo žmoną, kuri ėjo pėscia, pasirodė nelemtieji susirgimo ženklai, ir kai ji pasitraukė į šalį, kad ne- trukdytu mums keliauti toliau, senis dekanas pareikalavo leisti jam išlįpti iš automobilio ir pasilikti su ja. Dėl to kilo didelis ginčas, bet, pagaliau, mes nusileidome. Imant dalyką iš esmės, buvo visai juk nesvarbu — keliaus senis toliau su mumis ar pasiliks su žmona, kadangi niekas nežinojome, kas mūsų išlįks gyvas ir ar iš viso kas nors gyvi iš- lįksime.

savo motina bei seserimis, pasigrobes taip pat ir didesnę mūsų maisto atsargos dalį. Tą pačią dieną, išsėdamasis prie kelio, aš pakutinį kartą mačiau dirizablių, kurį jau vargu kada nors teks man pamatyti. Ten, už miesto, dangų dengė dūmų sluoksnis buvo ne toks tirstas, ir aš pamaciau dirizablių skrendantių 2-ju tūkstančių metrų aukštumoje. Dirizablis blaškėsi ore ir atrodė, kad jis niekieno nevaldomas. Kai mes žiūrėjom į jį, jis pakrypo priekiu į apačią ir ėmė leistis žemyn. Paskui, matyt, sprogo jo dujų kame- ro, kadangi jis staiga ėmė statmeniškai kristi į žemę. Ir nuo to sykiu aš jau jokio dirizablio, nei lėktuvo nebemačiau. Dažnai, dažnai, jau net daugeliui metų praslinkus, aš įsimeigdavau akis į dangų, laukdamas, kad pamatysiu atsikendant dirizablių ar lėktuvą, kas pasakytų man, kad kur nors civilizacija dar išsilaikė. Bet veltui. Kas atsitiko su mumis Kalifornijoje, matyt, atsitiko su visais vi- sur.

Praslinko dar viena diena ir mes likome tik trys. Už Neilso, vieškly, mes radome Uotoną. Automobilis stovėjo sugadintas, o šalia gulėjo profesorius motinos, seserų ir jo paties lavonas.

Nepatęs taip daug keliauti pėscias, aš nepaprastai nullsau ir šėkančią naktį miego- jau kaip užmuštas. Kai pabudau, pamačiau,

kad likausi gyvas tik aš vienas. Kanfilidas ir Parsonsas, mano paskutiniai draugai, gulėjo negyvi — juos taip pat nusinėšė maras. Iš keturių šimtų, ieškojusių prieglobsčio Chemijos Laboratorijoje, ir iš keturiasdešimties septynių, iš ten iškeliavusių, likau gyvas tik aš vienas — aš ir mažas arkliukas poni. Kodėl taip atsitiko — aš ir iki šiol negaliu su- prasti. Bet, šiaip ar taip, maras manęs ne- palietė. Aš buvau vienintelis laimingasis iš milijono kaip ir visi išlikusieji gyvi buvo tokiems laimingaisiais iš milijonų, kadangi san- tykis tarp gyvų ir mirusiųjų buvo toks.

V

— Dvejetą dienų aš slėpiausi giraitėj, kur nebuvo jokių mirčių. Per tas dvi dienas, nors buvau labai prislėgtos nuotaikos ir ma- niau, kad visų bendro likimo vis tiek neiš- vengsiu, aš vis dėlto pasiilsėjau ir truputį atsigaivau. Taip pat atsigaivau ir mano poni. Trečią dieną, užkrovęs ant jo likusią konser- vų atsargą, aš pasileidau į kelionę dykuma pavirtusiais laukais. Nesutikau nė vieno gy- vo vyyro, moters ar kūdikio, nors aplinkui gul- lėjo daugybė lavonų. Bet maisto buvo apšė- čiai. Zemė tada nebuvo tokia, kokia ji pavir- tusi dabar. Ji buvo išdirbta ir derlinga. Ant jos augo maistas milijonams burnų, derlius brendo, noko ir nyko, niekieno nevalomas ir nenaudojamas. Aš rinkausi daržovių, uogų, vaisių. Ištuštėjusiose ūkiuose rasdavau kiau- šinių ir gaudžiau viščiukus.

Keistą reiškinį galima buvo pastebėti naminių gyvulių tarpe. Jie sulaukėjo ir pul- dinėjo vieni kitus. Pirmiausia sulaukėjo kiau- lės, paskui katės. Taip pat ir šunys darėsi laukiniais, taikydami pri naujų sąlygų. Jie ėdė lavonus, staugė ir kaukė naktimis,

o dieną kaž kur slapstėsi. Pradžioje jie lai- kėsi vienas nuo kito nušaliai, vieni kitais nepasitikėdami ir pasirenkę kiekvieną aki- mirką vieni kitus pulti. Bet ilgainiui aš pas- tebėjau jų laikyseną atmainą. Pamažu jie pradėjo bendrauti ir jau laktė gaujomis. Matote, šuo visada buvo socialus gyvulis, bendravimo instinktas glūdėjo jame dar prieš tai, kaip žmogui pavyko jį prisijaukinti. Pas- kutinėmis pasaulio dienomis, prieš marą, bū- ta šunų įvairių įvairiausių rūšių — šunų be- plaukių ir gauruotų, šunų tokių mažyčių, kad juos vienu apžiojimu galėjo praryti didesnie- ji, ir tokių didelių kaip liūtas. Na, tai visi mažesnieji šunys, būdami drauge ir silpnesni, buvo papiauti ir suėsti didesniųjų. O patys didžiausieji taip pat nesugebėjo prisitaikyti prie naujų sąlygų ir išgašo patys. Galiau- siai, beveik visos šunų veislės išnyko ir pasi- liko tik šitie, vilkų veislės šunys, kurie laks- to gaujomis ir kuriuos jūs gerai pažįs- tate.

— Bet katės gaujomis nelaksto, seneli, — pastebėjo Chu-Chu.

— Katės niekuomet nebuvo linkusios į bendravimą. Kaip pastebėjo vienas XIX am- žiaus rašytojas, katės visada bastosi pavie- niui. Taip jos elgėsi senais laikais, kada dar nebuvo žmogaus prijaukintos, taip elgėsi pri- jaukintos, ir taip elgiasi dabar, kada vėl pa- sidarė laukinės.

— Nedaug liko pasakoti. Dviejų šunų ir poni lydimas, raitas ant arklio, kurį man pa- vyko taip pat pagauti, aš perkeliavau per San-Džoaquiną ir pasiekiau Jozenito lygumą. Dideliam vienos vasarvietės viešbuti aš ra- dau paprastai gausią atsargą konservų. Ap- šiai buvo apylinkėj medžiojamų paukščių, o šalia tekančioj upėj buvo kaip košės žuvies, (Bus daugiau)

— Keliaudamas toliau ištuštėjusiais ke- liais ir niekur nesutikdamas gyvos dvasios, aš pradėjau vis labiau ir labiau pasilgti žmo- gaus. Aš perėjau Livermore slėnį ir perko- piu kalnus, kurie skiria jį nuo San-Džoaqui- no. Jūs niekuomet nematėte to slėnio, jis la- bai didelis ir jame galima matyti daug lau- kinių poni.

— Provincijoje banditų būta mažiau. Ke- liaudamas aš priėjau nemažai kaimų į mie- stelius, kur nebuvo nė vieno sudęsusio namo. Bet juose taip pat pat buvo pilna lavonų, ir aš keliauju pro šalį, juose nesustodamas. Ties Latropu aš pasigavau du šuniu ir prisi- jaukinau, kad nejausčiau per daug savo vie- natvės, kuri mane baisesi slėgė. Tuodu šunys jau buvo pradėję darytis laukiniais, bet, ma- tyt, jiems mielesnė buvo jų buvusi būklė, nes greitai prie manęs priprato. Juodu lydėjo mane visur per daugelį metų, ir jų kraujas teka gyslose štai šių šunų, kurie guli čia prie jų- sų kojų.

Sūrio šoviniai Nugalėjo Priešą

Vieną kartą tarp Brazilijos ir Urugvajaus devyniolikta- me šimtmetį ėjo jūros kautynės. Kautynių metu prie urugvajiečių karo laivo "Santa Maria" kapito- no pribėgo leitenantas ir pran- ešė, kad pritrūko patrankų šo- vinių.

— Ar ir parako pritrūko? — paklausė kapitonas.

— Ne, kapitone, parako dar pakankamai.

— Ar atsimenat olandų sūrį, kurį mums davė vakar per pie- tus?

— Taip kapitone,—atsakė lei- tenantas. — Aš sulaužiau didelį mėsinį peilį, norėdamas to sūrio gabalą nupiauti!

— Kiek sūrio galvų dar tu- rim?

— Du ar tris tuzinus, pone kapitone.

— Ar jos tiks į mūsų patran- kų vamzdžius? — klausė kapito- nas.

— Pabandykim, kapitone.

Po kelių minučių "Santa Ma- ria" baterijos vėl atidengė ugnį. Pirmasis šovinyš pataikė į bra- ziliečių laivo vyriausią stiebą, ji suskaldė ir pats išdulkėjo. Kitas šovinyš nužudė du vyrus visai greta braziliečių kapitono ir pas- kui šovinyš vėl išdulkėjo lyg pa- rakas.

— Viešpatie, tai jau per daug! — sušuko brazilietis. — Priešas išrado kažkokį nepaprastą pat- rankos šovinį.

Jis liepė skubiai pasitraukti, ir urugvajiečiai "olandų sūrio" salvėm palydėjo bėgančius bra- ziliečius.

Turtingiausia Sibiro Biblioteka

Tomsko universiteto bibliote- ką galima laikyti didžiausia ir turtingiausia Sibiro biblioteka.

Knygų mėgėjams, patekęs į šią biblioteką, negreit iš jos beisei- na. Tomsko mokslo bibliotekoje, įsteigtoje prieš 50 metų, šiuo metu priskaitoma iki 1 mil. 300 tūkst. knygų tomų įvairiausiais klausimais. Bet ne tiek knygų skaičiumi, kiek atskirais unikal- niais, turinčiais didelės isto- rinės vertės, rinkiniais didžiuo- jasi šios bibliotekos darbuotojai.

Čia saugoma grafo A. G. Stro- ganovo biblioteka iš 24,000 to- mų. Čia rasime Prancūzų Didžio- sios Revoliucijos laikų laikraščių kompleksus, pirmąsias knygas, įrištas oda, puikias graviūru kolekcijas ir t.t. Daugybė knygų iš XVIII ir XIX šimtamečio, pate- kusių iš Prancūzijos karališkos bibliotekos. Kiekvienas Stroga- novo bibliotekos tomas atžymė- tas idomiu devizu: "Žemė ir tur- tus tėvnei, o sau — garbę."

Didelį dėmesį kelia surinkto- sios knygos iš V. A. Zukovskio bibliotekos. Gausu veikalų apie pedagogiką, metodiką, kalbų

SŪNŲ ir DUKTERŲ K. L. S. P. DRAUGLJOS 1-ma KUOPA

Rengia

NAKTINĖ PIKNIKA

Raudonajam Kryžiui

Šeštadienį, Rugpiūčio (August) 24 d.

WESTONE

Piknike bus baras su visais gardžiais gėrimais ir užkandžiais. Atvykite visi! Nepraleiskite geros progos pakvėpuoti tyru oru ir pasidžiaugti vasaros gamta.

Dalyvaujant piknike, jūs prisidėsite prie paramos Raudona- jam Kryžiui, kuris suteikia pagalbą nuo karo nukentėjusioms šeimynoms ir sužeistiesiems karėje.

Per visą laiką tęsis

ŠOKIAI

grieziant gerai muzikai.

TROKAI VEŠ Į PIKNIKĄ NUO GOREVALE AVE. Pirmas trokas išvyks 3-čią val. po pietų.

Piknikas tęsis iki vėlyvos nakties.

Parangimų Komisija

Lietuvos Gyventojo Žodis

Jau keletą mano rašytų lai- škų iš smetoninės Lietuvos Jums teko skaityti, kuriuose kiek ga- lėdamas nušviesdavau buvusią, supuvusią santvarką, negirdėtus žiaurumus, darbo žmonių atžvil- giu. Bendrai tariant, apie krui- nąjį Smetonos režimą.

Šį laišką jau rašau iš kitos Lietuvos — iš Sovietų Lietuvos, kuri pirmą kart istorijoje, dėl su- sidėjusių palankių politinių ap- linkybių, išsilaisvino iš sauželės engėjų ir griežtų, sparčiu tempu jau eina kitu keliu. Ši laišką jau rašau be jokios baimės, kad bū- siau žvalgybos sučiuptas. Nerei- kalinga jau rašant dešinę ranką veržti guma, kad išėitų visai skirtingas rankos virpėjimas, nei

mokslo, daugiausia prancūzų ir vokiečių kalba. Čia rasime ir pirmąjį "Odisejos" vertimą į vo- kiečių kalbą. Šios knygos pusla- piuose matome įrašytas Zukov- skio pastabas.

Tomsko biblioteka nepapras- tai populiaris visame Sibire. Gau- sios studentų, mokslo darbuoto- jų ir darbininkų ekskursijos — nuolatiniai šios bibliotekos sve- čiai.

KAIRO, Rugpiūčio 22. — Egi- pto vyriausybė po keturių va- landų diskusijų priėjo išvados, kad nežiūrnt grėšiančio iš Ita- lijos pusės pavojaus, laikytis ne- utraliai ir nestoti karan tol, kol jos teritorija nebus užpulta.

nerieikia keisti rašyseną, kad kartais pašte patikrinę, nerastų autoriaus. Nereikalinga man da- bar ir slapyvardis "Šešupės Ban- ga," kuriuo pasirašinėdavau pir- mesnius laiškus! Šiame laiške kažin ką įdomaus neparąšysiu, nes Jums jau viskas žinoma, o iš praeties sužinosite daug ką iš atskirų specialiai išleistų ra- štų, kurie netrukus bus išleisti, kurie atidengs daug tokių daly- kų iš smetoninės valdžios, apie kuriuos dar mažai kas žino. Čia tik apyčiuopomis perbėgsiu tuo- s įvykius, kurie netolimoj praei- tyje buvo ir kas dabar vyksta, nes Smetonos šalininkai ypač užsieniuose daug skleidžia apie Lietuvą neteisingų gandų.

Barabos Stepių Nusausinimas

Beveik nuo pačios Novosibir- sko srities vakarų sienos iki No- vosibirsko tęsiasi begaliniai Ba- rabos stepai. Norint pervažiuoti tuos stepus ekspresu, tenka sugaišti 10 valandų.

Baraba — kaip ją čia vadina — turtingiausia Novosibirsko srities dalis. Joje priskaitoma 43 sovchozai, apie 1,300 kolchozų, turinčių gausybę gyvulininkys- tės fermų. Daugiau negu 1 mil. centnerių sviesto ir daugybė ki- tų produktų kasmet pakrauna- ma čia ir išvežama į šalies pramonės centrus.

Bet tolimesniam žemės ūkio klestėjimui Baraboje trūkdė skaitlingi ežerai ir balos, užimę apie 30% viso ploto. Šių plotų nusausinimas galėjo suteikti ne vieną milijoną ha dirbamos žemės. Neseniai Kargato rajono kolchozai "Urniak" ir "Avan- gard" nusprendė Fergano kana- lo statytojų pavyzdžiu, nusau- sinti kaimyninę Toroko balą iš 400 ha. Po šių kolchozų naujų žemių užkariavimą išėjo kolchozai "Udarnikas," "Raudonoji Dir- va," "Kūjis" ir Čapajevovo vardo kolchozas. Jie užsibrėžė uždavinį iš pagrindų atremontuoti Toroko kanalą, statytą prieš 400 metų. Po kelių dienų balų sausinti grie- bėsi Michailovsko ir Barabos ra- jonų kolchozai.

Neseniai vietos partijos komi- teto biuras paskatino kolchozų iniciatyvą ir pasiuntė į šias sritis inžinierių. Per 30 dienų pa- čių kolchozinių pastangomis ruošiamasi nusausinti 18,246 ha balų. Kitais metais kolchozini- kai žada nusausinti apie 10,000 ha.

Smetona Pagrobė \$80,000

Smetoninės valdžios paskuti- nės dienos buvo labai žiaurios kairesnių pakraipų žmonėms. Tuoj po sudarymo su Sovietų Sąjunga draugingumo sutarties ir įėjus Raudonosios Armijos dal- niniams į Lietuvą, smetoninė valdžia paslapčiomis, o kunigai viešai per pamokslus pradėjo smarkią akciją prieš komuniz- mą. Baugino Lietuvos liaudį esą Sovietų respublikose vos gimu- sius kūdikius atima nuo tėvų, kad baisiai jie tén vargingai gy- vena, o neretai miršta badu; kad kunigus kankina ir draudžia melstis; kad Sovietų armija ap- pilyšusi ir išbadėjusi ir t.t. Drau- dži žmonėms kalbėtis su sovietų kariais, o kurie to neklaušė, tuos veždavo į darbo stovyklas arba uždarydavo į kalėjimus. Lietuvos komunistai, nujausdami, kad taip ilgai negalės būti, dar dau- giu pradėjo veikti, o Smetona savo ruožtu juos grūsti į kalėj- mus. To viso padariniai Jums jau žinomi ir šiandien jau viskas ap- siverstė kojoms aukštyn. Smeto- na su savo sėbrais, Zosėmis ir Jadvygomis, nujausdamas, kad gali tukti atsakyti už krivinus darbus, apsirūpinęs lengvais brangiais pakietais ir dar pasi- ėmęs iš banko 80,000 dolerių, sė- dę į mašinas, lenktynių greičiu, dūmė į Vokietiją, net niekam nepranešęs ir neperdavęs savo pa- reigų. Kad suprasti, kokia baimė juos visus buvo apėmusi, ga- lima spręsti iš Smetonos žento Valušio (aukšto rango ir kelių istaigų viršininko), kuris po sunkios gerklės operacijos, nors ir gydytojų draudžiamas pasilik- ti Lietuvoje, vistiek dūmė Vokie- tijon, kur Karaliaučijų mirė. Toks Smetonos ir jo sėbrų el- gėsis padarė sunkų ir neužmirš- tamą jiems prakeikimą.

Dar neužmiršus žmonėms apie nuostabų Smetonos bėgimą, į Lietuvą pagal sąvitarpinį susita- rimą pradėjo žygiuoti Raudonoji Armija, kuri įbauginčius žmo- nės buvo sukėlusis nerimą, bet tuoj visos abejonės pranyko ir Sovietų kariuomenė visur buvo sutikta su gėlėmis ir ovacijomis. Tenka pastebėti, kad Sovietų ka- riuomenė visai ne ta, kurią dau- guma prisimena iš prieškarinių laikų. Visi kariai išmokslinti ir labai džentelmeniškai elgiasi, be to, aprenngimas jų geras ir visai nepanašu į paskleistus gaudus. Jų daliniai išskirstyti po visus Lietuvos kampus ir labai gražiai sugyvena su vietos žmonėmis ir mūsų kariuomene. Sovietų kariai tebisai, kad Lietuvoj daug yra turtuolių, o dar labiau stebisi kaip mato elgetas ir kitus labai vargingai gyvenančius žmones. Sovietų kariai pasižymi daino- mis. Vos tik kur susibūrė keli kariai, tuoj traukia revoliucines dainas.

Mūsų kariuomenė irgi jau ne- tokia, kokia buvo pirmiau. Pra- šalinti visi tie karininkai, kurie drauge su Smetona nuvertė žmo- nių išrinktą valdžią ir visi kiti, kurie buvo žiaurūs žemesniems kariams. Kareiviai dabar gali dalyvauti susirinkimuose, mitin- guose ir kitokio pobūdžio visuo- meniniame gyvenime. Niekas da- bar prievarta nėvoro kareivių į bažnyčias ir nedraudžia liuosu laiku išėiti už kareivinių sienų. Nereikia dabar drebėti kareiviniui prieš karininką, bet visi jaučiasi lygiateisiais žmonėmis.

Lietuvos Gyventojų Nuotaika Labai Pakitėsi

Dvarų savininkams ir buo- žems užėjo liūdnos dienos. Jie gerai žino, kad tie turtai, ku- riuos sukrovė darbininkai, jau yra ne jų, bet priklauso tiems, kurie krivinu prakaitu tuos tur- tus sukrovė. Esantieji dvarai ir stambieji buožių ūkiai bus atiduoti darbininkams be jokio at- lyginimo, o tų turtų buvę savi- ninkai negaus už tai nieko, tik gaus tiek kiek ir jo buvęs kume- tis. Jau dabar įsakytą dvarų ir stambių ūkių darbininkams, kad neleistų savininkui pardavinėti gyvulius, javus, pašarą ir kitokį gyvą ir negyvą ūkio inventorių, o jei ką nori parduoti, tai turi susirinkti visi darbininkai ir nu- tart ar galima ką nors parduoti,

ar ne. Konfiskuotas visas užsie- nin išbėgusių smetonininkų tur- tas. Pertvarkoma prekyba. Pra- dedama suvalstybinti privatiš- kas imones ir šiaip visose sri- tyse ruošiamasi prie visiškai naujų reformų.

Miestų, dvarų ir kaimų darbi- ninkai džiaugiasi, kad pasibaigė jų priespauda ir dabar su dideliu pasiryžimu ruošiasi prie naujo gyvenimo. Visur steigiamos Komunistų Partijos kuopos ir profesinės Sąjungos. Be to, visi lau- kia naujos žemės reformos, ku- ri daug, daug bus skirtingesnė už buvusią. Kaip bus sutvarkytas žemės klausimas dar tikrų žinių nėra, nes viena pusė darbi- ninkų nori kolchozinio ūkio, kiti prie atskiros nuosavybės, bet greičiausiai bus patenkintos abi pusės. Klystų tas, kuris manytu, kad dabar Lietuvos darbinin- kams bus bibliškas rojus, bet ir tą turėtų kiekvienas žinoti, kad blogiau tai jau nebus. Darbinin- kas prie Smetonos režimo buvo laikomas lygus gyvuliui. Jam nieko nebuvo duodama, tik visą laiką buvo skatinamas dar sun- kiau ir smarkiau dirbti. Jam ne- buvo leidžiama organizuotis; ne- buvo krepiama į jo prašymus atyda ir durys jam visur buvo uždarytos. Dabar jau to nėra.

Kunigijos Rojui Galas

Labiausiai Lietuvoje už visus buvusius liaudies engėjus yra iš- sigandusi dvasiškija. Ji dar ir dabar neatgauna žado. Nauja vyriausybė be jokių tūpėjimų ir svyravimų nubraukė jiems gražias algeles ir įvairias pašal- pas. Išvyti iš kariuomenės kepe- lionai (kunigai), kurie kareivius mulkdavo, aiškindami, kad žu- vęs kovoje kareivis tuojaus eina į dangų. Nelankys daugiau dvasiškieji mokyklai ir netampys — nelupinės laisvamanių tėvų vai- kams ausis, kad nemoka poterių. Bus tuojau įvesta civilinė metri- kacija, kurios nebuvimas stebi- no visą kultūringą pasaulį ir ne- reikės pažangios minties žmo- nės eiti pas dykaduonius kle- bonus, kad jie už nėjimą išpa- žinties, ar nedavimą dešimtinės, būtų koliojami. Dabar kunigija nėra ir nerenka parašų prieš civilinę metriakaciją, nes mato, kad jau atėjo jų viešpatavimui galas. Nieko nepagelbėjo nei smetonininkų taip stropiai pildo- mas Vatikaniškas konkordatas. Dabartiniai ministrai lahkdydami provincijas jau nelanko kleboni- jos ir bažnyčios, kaip tai dary- davo smetonininkai, bet eina ten, kur reikalinga — pas liaudį. Di- delį susirūpinimą turi ir Lietu- vos šventakupriai (pas mus taip priimta vadinti visus davatkinus ir davatkas), kadangi jie įsiti- kinę, kad gali bažnyčias bedie- viai išgriauti, o kunigus paimti prie darbų. Tokia jų baimė ži- noma yra be pagrindo.

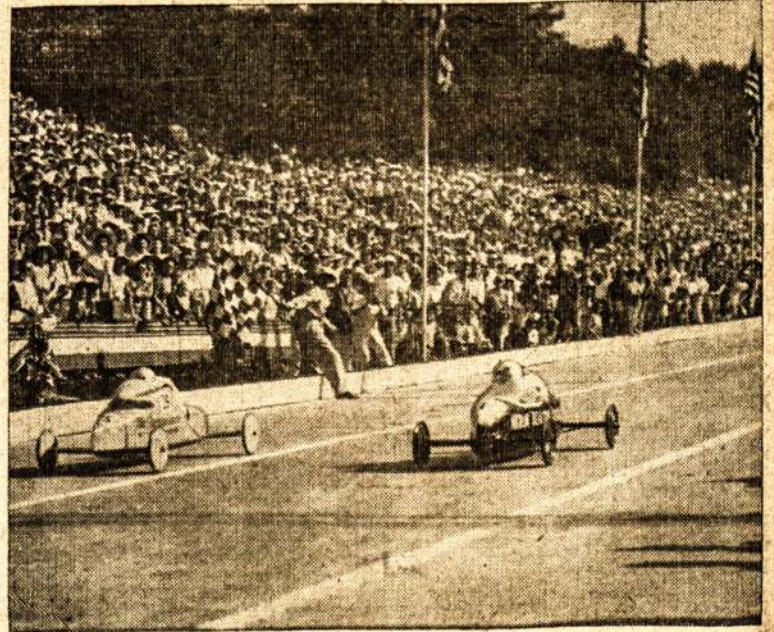
Vienu žodžiu tariant, pasibaigė klerikalų viešpatavimas Lie- tuvoje. Jie atskirti nuo valsty- bės ir jiems nebus leidžiama, kaip iki šiol, mulkinti liaudį. Ne- gaus dvasiškija daugiau pašal- pų iš valdžios savo leidžiamiems laikraštėliams ir kitokiam šlam- štui, kurio buvo visur pilna, — veltui arba už pusdykį dalinama.

Baigdamas šį laišką rašyti, dar ir tai turiu pažymėti, kad jei kada parvyksite į Lietuvą pa- sisvečiuoti arba ant visados, tai rasite daug skirtingumo, negu pirmiau buvo. Nėra dabar pas mus žodžio "ponas," bet "drau- gas" arba "tamsta."

Tie, kurie kovojo už žmogaus teises ir buvo pūdomi kalėjimuo- se, dabar jau laisvi ir dirba pa- žangios minties darbą. Dabar ka- lėjimais tik kriminalistams ir tiems, kurie dar nori, arba no- rės kitą žmogų laikyti už gyvu- lį, kurie eina prieš pažangios minties žmonių srovę. Tuos, ku- riuos Smetonos budeliai nukankino (jo įsakymu) ir jų kūnus užkasa, arkliais žemę sutrypę, dabar surandami ir bus palaido- ti ten, kur jiems vieta.

Labai daug vyksta Lietuvos pakeitimų, o dar daugiau jų bus ateityje. Jei kas bus įdomesnio, parašysiu kitą kartą.

Jokūbas Pleckaitis.
1940 m. liepos mėn. 27 d.

"MUILO DEZIŲ" lenktynės, per kurias Tommy Fisher, 12 me- tų amžiaus, iš Detroito, laimėjo metinę stipendiją. Lenktynės įvy- ko Akrono, Ohio.

Toronto, Ont.

Tel. WA. 8824 — EL. 5016
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agent
Parduodame ir išrenuojame namus ir farmas. Išskolkuojame rentas. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus. Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
183 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

JOHN KAMICHAITIS
LIETUVIŠKA VALGYKLA
899 Bloor St. W. — Toronto
(NAUJOJ VIETOJ)
Lietuviški ir angliški valgiai; nakvynė dienai, savaitei ir mė- nesiams. Garažas automobiliams ir kiti patarnavimai del lietuvių svečių.

Tel. WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby. Laidotuvės net \$55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

JONAS GARLIAUSKAS
Lietuviška Valgykla
(Pertvarkyta valgykla ir naujas savininkas)
668 QUEEN ST. WEST — TORONTO
Skaniai pagaminti lietuviški ir angliški valgiai; nakvynė die- nai, savaitei ir mėnesiams; ir kiti patarnavimai del lietuvių svečių..

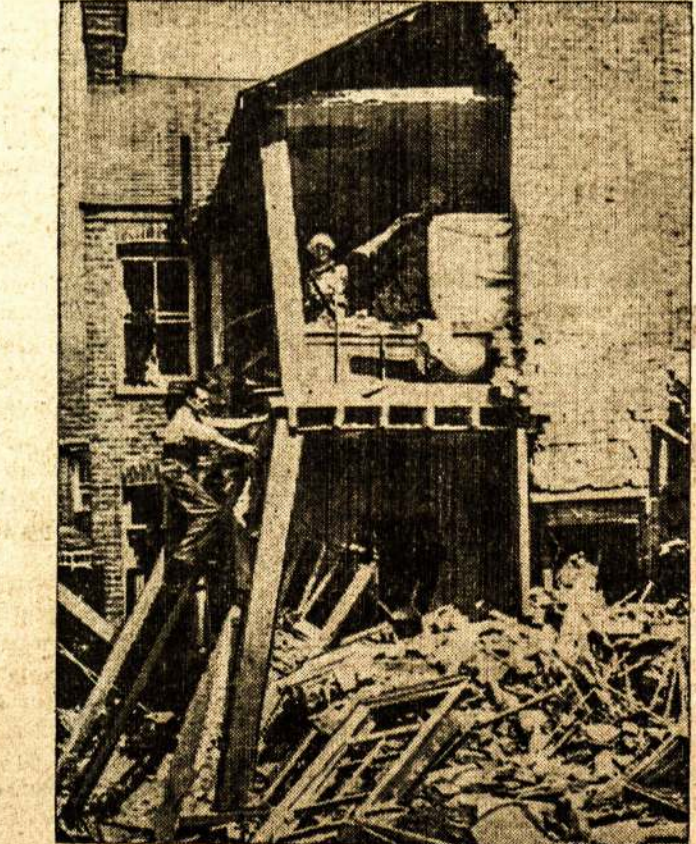
Montreal, Que.

Tel.: HA. 8477
Dr. J. O. Villeneuve
Venerinių Ligų Specialistas
Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują. Ofiso' valandos: 1 iki 9 v.v. 1107 St. Denis St., Montreal Netoli Dorchester St.

Tel. PL. 9659 Gvv. DO. 5947
Advokatas
J. M. Rosenfeldas
Kalba Lietuviškai
Atlieku visus teismų patarnavi- mus, parūpinu pilietybės doku- mentus, įgailojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26 MONTREAL, QUE.

Tel.: LA. 4441
Daktaras H. Rosenfeld'as
Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas
KALBA LIETUVISKAI
Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulgy susitarimo
4539 PARK AVE. MONTREAL, QUE.

Tel.: DO. 1000 DO. 2500
Valandos: 4 — 5 po piet ir sulgy susitarimo
Daktaras Rabinovičius
Chirurgas Specialistas
Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.
201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTREAL, QUE.

NAZIŲ BOMBERIO sugriautas namas kur nors Anglijoj. Vyras su žmona apžiūri, kas dar likę.